

VA-ledning mellan Kåvan och Bruksvallarna

Arkeologisk utredning utan KML-beslut

Tännäs socken, Härjedalens kommun, Jämtlands län

Anna Engman och Karl-Johan Olofsson

RAPPORT – JAMTLI 2022:12
ISSN 1654-2045

Utgivning och distribution:
Jamtli
Box 709
831 28 Östersund
Tel. 063 - 15 01 00

© Jamtli 2022

Redigering och layout av framsida: Lena Ljungkvist
Bilder: Karl-Johan Olofsson

Jamtli medger spridning av dokumentationsmaterialet med Creative Commons-licensen CC BY,
undantaget Lantmäteriets kartor samt annat upphovsrättsskyddat material.

ISSN 1654-2045

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Bakgrund och uppdragsinnehåll.....	1
Utredningsområdet.....	1
Syfte	2
Metod och genomförande.....	2
Känd fornlämningsbild.....	2
Utredningens genomförande och resultat.....	2
Resultat	2
Vidare åtgärder	4
Administrativa uppgifter	5

Sammanfattning

AFRY projekterar nya VA-ledningar mellan Kåvan och Bruksvallarna på uppdrag av Vatten och Miljöresurs Berg Härjedalen. Jamtli har utfört en arkeologisk utredning utan beslut enligt KML inom det berörda området. Vid utförd arkeologisk utredning av området påträffades inga fornlämningar. Vid utredningen påträffades tre övriga kulturhistoriska lämningar. Genom att lämningarna nu är kända bör man kunna undvika att skada dessa lämningar med direkta markningrepp.

Bakgrund och uppdragsinnehåll

Med anledning av att projekteringen för att anlägga nya VA-ledningar mellan Kåvan och Bruksvallarna inkom AFRY med en förfrågan till Jamtli om att göra en arkeologisk utredning utefter den planerade sträckan.

AFRY har innan detta haft en diskussion med Länsstyrelsen i Jämtlands län och gemensamt kommit fram till att det inte är nödvändigt att göra en utredning genom och norr om Bruksvallarna. Jamtli gör samma bedömning.

Utredningsområdet

Utredningsområdet sträcker sig 12 km mellan Kåvan och Bruksvallarna. Området har utretts till en bredd av 40 m. Stora delar av utredningsområdet ligger i kanten av mindre vägar. I norr och söder är långa sträckor kantade av myrmark. Genom Flon är sträckningen genom ett öppet odlingslandskap och i de sydligaste delarna går den planerade sträckningen genom turistanläggningar i anslutning till Funäsdalen.

Inom området finns den fridlysta fjärilen violett guldvinge, vilken har ormröt som värdväxt. Markingrepp i områden där ormröt växer får endast göras under juni månad.

Då utredningsområdet till stora delar ligger utefter befintlig väg eller skoterled är området relativt lättillgänglig. Delar av sträckningen går över våtmarker där det är låg sannolikhet att hitta lämningar.

Fig. 1. Översiktskarta med utredningsområdet markerat med svart geometri.

Syfte

Syftet med utredningen är att säkerställa att inga fornlämningar kommer att beröras av arbetsföretaget. Utredningen ska även utgöra ett underlag för fortsatta tillståndsdiskussioner med Länsstyrelsen.

Metod och genomförande

Arbetet har utförts som en fördjupad fornminnesinventering enligt de riktlinjer och den praxis som utarbetats av Riksantikvarieämbetet vad gäller registrering och bedömning av påträffade lämningar.

Känd fornlämningsbild

Området längst Ljusnan från Bruksvallarna till Funäsdalen har använts till olika ändamål under lång tid även om antalet registrerade lämningar i nära anslutning till utredningsområdet är få. Det finns några fångstgropar, fyra gravhögar och en stensättning registrerade i nära anslutning till utredningsområdet. Fångstgroparna och gravarna ligger i eller strax norr om Flon.

I övrigt finns det färdvägar, fåbodar och gravar registrerade i Bruksvallarna och på östra sidan av Ljusnan.

Utredningens genomförande och resultat

Utredningen genomfördes av arkeologerna Anna Engman och Karl-Johan Olofsson under perioden 20-21 juni 2022. Detta för att eventuella ytterligare utredningar skulle hinnas med innan utgången av juni månad.

Resultat

Vid utförd arkeologisk utredning av området påträffades inga fornlämningar. Vid utredningen påträffades tre övriga kulturhistoriska lämningar vilka består av en hägnad, ett röjningsröse och en sentida husgrund.

Alla tre lämningar ligger i anslutning till byn Flon. Eftersom lämningarna nu är kända bör det gå att undvika att de skadas vid kommande markingrepp.

Fig. 2. Lämningensnummer: L2022:4449, hägnad.

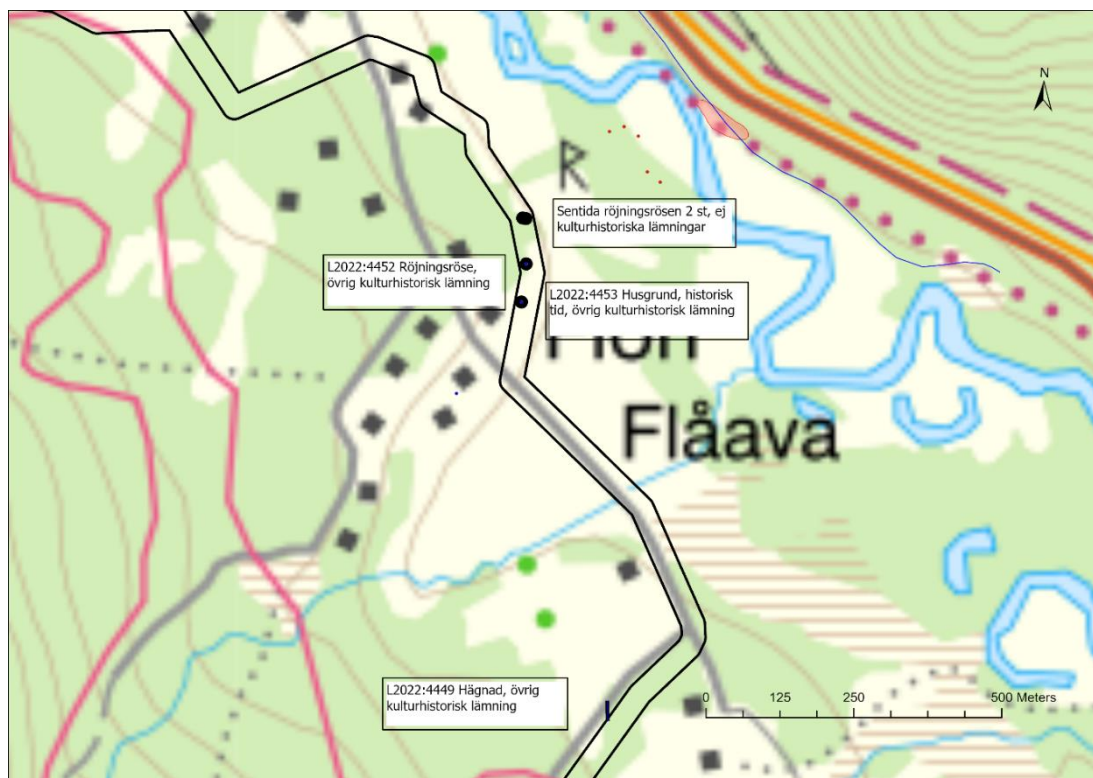

Fig. 2. Detaljkarta över de registrerade lämningarna samt de två sentida röjningsrösen. De registrerade lämningarna är markerade med svarta prickar och svart linje. Utredningsområdet markerat med svart geometri.

Tabell med lämningsnummer, bedömningar, lämningstyper och beskrivningar.

Lämningsnummer	Bedömning	Lämningstyp	Beskrivning
L2022:4449	Övrig kulturhistorisk lämning	Hägnad	Stengårdsgård, ca 35 l (N-S), 1,3 m br och 0,7 m h, av 0,3–1 m st flata stenar. Öppning i S del. Stengårdsgården fortsätter mot N utanför utredningsområdet.
L2022:4452	Övrig kulturhistorisk lämning	Röjningsröse	Röjningsröse, närmast runt, 4 m diam och 0,1–0,4 m h, av 0,4–0,8 m st stenar. SV om röjningsröset är en större sentida stentipp.
L2022:4453	Övrig kulturhistorisk lämning	Husgrund, historisk tid	Husgrund?, 15x7 m (N-S) och 0,8–1 m h, bestående av, i Ö, en kallmurad stenmur, 1 m br, av 0,3–0,7 m st stenar. Ovan denna en utplanad yta, delvis stenig.

I utredningsområdet har inga platser pekats ut där det finns potential för ytterligare lämningar som idag inte går att se ovan mark.

I anslutning till det registrerade röjningsröset (L2022:4452) finns ytterligare två röjningsrösen. Dessa två är relativt sentida och bedöms inte vara kulturlämningar.

Vidare åtgärder

Jamtis rekommendation är att det inte behövs göras ytterligare utredningar inför markarbetet i området. Detta då inga fornlämningar berörs av ingreppen och det heller inte finns områden där det kan finnas idag okända lämningar som inte går att se ovan mark.

Administrativa uppgifter

Jamtli's diarienummer:	28-2022-F5CC
Undersökningstid:	2022-06-20--21
Personal:	Anna Engman och Karl-Johan Olofsson
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
Dokumentationsmaterial:	Allt material förvaras på Jamtli.
Fynd:	Inga fynd tillvaratogs.

RAPPORTSERIE – JAMTLI, 2022

ISSN 1654-2045

- 2022:1 Flygfotografering vid Juvuln, Tibrandshögen och Odensala – en metodstudie för användning av drönare i kulturmiljövård och arkeologi
Karl-Johan Olofsson
- 2022:2 Ströms kyrka. Utvändig restaurering, 2021
Henrik Ylikoski
- 2022:3 Ströms kyrka. Ombyggnad under läktaren, 2021
Henrik Ylikoski
- 2022:4 Ovikens gamla kyrka. Utvändig restaurering, 2021
Henrik Ylikoski
- 2022:5 Stensättningen vid Rogenstugan. Arkeologisk undersökning av Tännäs 620:1 (L1946:9073)
Anna Engman
- 2022:6 En fångstgrop i Ramundberget
Kristina Jonsson
- 2022:7 Slagg vid Slagsån
Kristina Jonsson
- 2022:8 Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning inom bytomt/gårdstomt L1947:1117/Hackås 153:2
Annabell Fogelberg
- 2022:9 Frönäset i Åre. Arkeologisk efterbesiktning inom ödesbölet L1946:5134
Kristina Jonsson
- 2022:10 Arkeologisk utredning inför anläggandet av våtmark i Tännäs
Anna Engman
- 2022:11 Arkeologiska undersökningar av fångstgropar. Ett kunskapsunderlag
Kristina Jonsson
- 2022:12 VA-ledning mellan Kåvan och Bruksvallarna. Arkeologisk utredning utan KML-beslut
Anna Engman och Karl-Johan Olofsson